

Stad en Ommeland in woord en beeld

(Groningen, *Stad en Ommeland*, ingeleid door prof. dr. H. J. Keuning en met foto's van F. C. D. Popken. Uitgave N.V. uitgeverij A. Roelofs van Goor te Meppel.)

In het provinciehuis te Groningen wordt de commissaris der Koningin een exemplaar aangeboden van het fotoboek over de provincie Groningen. V.l.n.r. prof. dr. H. J. Keuning die de inleiding schreef, Johan Dijkstra die het titelblad verzorgde, de commissaris der Koningin, de uitgever de heer Van Goor en de fotograaf F. C. D. Popken uit Leeuwarden

Met een variatie op een bekend gezegde, zou men kunnen zeggen: wie Groningen niet kent, kent de Groningers niet. Prof. dr. H. J. Keuning heeft in veertig bladzijden inleiding een bescheiden poging gewaagd iets — in het algemeen uiteraard — over de Groningers te zeggen. Hij merkt op dat de Groninger buiten zijn eigen provincie niet alleen opvalt door zijn streekaccent, doch vooral ook door zijn gedragingen. Zijn zwijgzaamheid, zijn nuchterheid, zijn realiteitszin, vaak voor materialisme uitgekreten, zijn het onderwerp van talloze anecdotes geworden. Hoewel het al een uitermate gewaagde onderneming is van de Groninger te spreken, die immers toch niet bestaat, zijn de eigenaardigheden, die prof. Keuning een ander laat constateren of als louter legende af te wijzen of consequent uit te breiden met de daarbij behorende al te grote zuinigheid vooral als het culturele zaken betreft. Is dat zo — en uit het lot dat het dure tijdschrift „De Warf”, mede opgericht door prof. Keuning, onderging zou men het bijna opmaken, dan is dit prachtige fotoboek, — uit de geslaagde opnamen proeft men realiteitszin en zelfs nuchterheid! — gezien de prijs voor

niet-Groningers samengesteld.

Jammer is dat dit werk, dat een zo specifiek Gronings karakter draagt, blijkbaar niet in eigen provincie gedrukt en uitgegeven kon worden. Een gelukkige omstandigheid is dat men in Drenthe, waar vaker Groninger boeken werden uitgegeven, ook nu weer een goede buur vond.

Hoewel het betoog van prof. dr. H. J. Keuning hier en daar wel aanvechtbaar is — hij is geneigd de Groninger te kenschetsen als een gecompliceerde menging van conservatisme en vooruitstrevendheid, zonder de mogelijkheid op te werpen dat het laatste noodzaak zou kunnen zijn om het eerste te verwerven, — is hij er in geslaagd vele facetten van de Groninger samenleving te belichten. Waar prof. Keuning de diverse Groninger landschappen in verleden en heden beschrijft, is hij ongetwijfeld op zijn best.

Vele Winschoters zullen het niet prettig vinden over Winschoten in dit boek te lezen: geen stad in de historische zin van het woord, vormt het een fraai voorbeeld van hetgeen men gemeenlijk met de naam „vlek” aanduidt, een tot markt- en winkelcentrum uitgegroeid dorp, al draagt het thans ook een steeds karakter.

Was Groningen eens niet een Drents dorpje? Van Winschoten staan er twee foto's in dit boek. Van de Langestraat

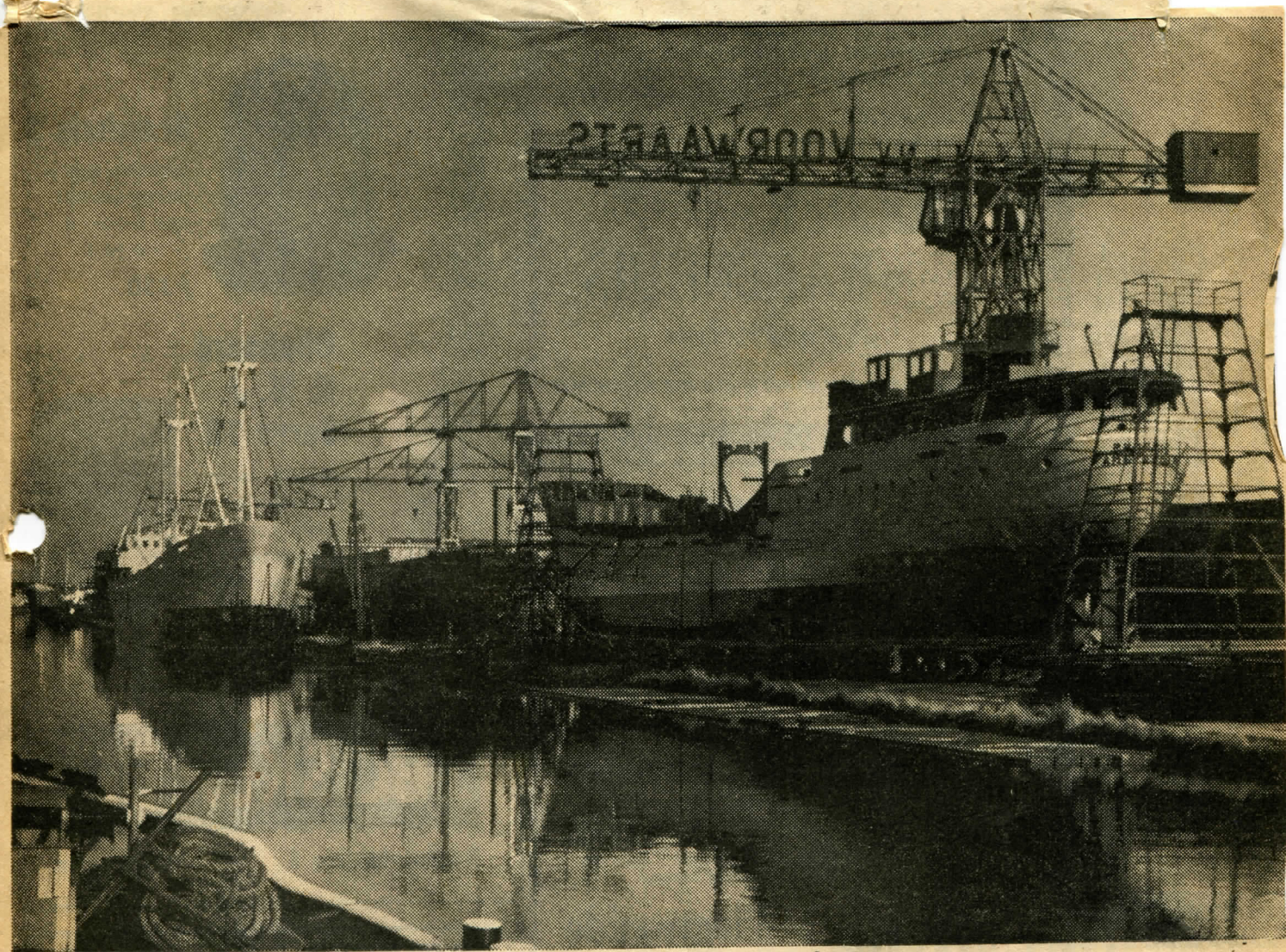
eft. Is dat zo — en uit het lot dat het dure tijdschrift „De Warf”, mede opgericht door prof. Keuning, onderging zou men het bijna opmaken, dan is dit prachtige fotoboek, — uit de geslaagde opnamen proeft men realiteitszin en zelfs nuchterheid! — gezien de prijs voor

Vele Winschoters zullen het niet prettig vinden over Winschoten in dit boek te lezen: geen stad in de historische zin van het woord, vormt het een fraai voorbeeld van hetgeen men gemeenlijk met de naam „vlek” aanduidt, een tot markt- en winkelcentrum uitgegroeid dorp, al draagt het thans ook een steeds karakter.

Was Groningen eens niet een Drents dorpje? Van Winschoten staan er twee foto's in dit boek. Van de Langestraat — zeer geslaagd — en van de brug naar het industrieterrein. Op de achtergrond is nog iets van de Gembo te zien. Er onder staat: Winschoten als industrieplaats. Deze toelichting is bepaald nodig bij deze foto. Van Veendam hebben wij een achttal foto's geteld. Voor een centrumplaats als Veendam is dit aantal niet te veel, maar daarbij vergeleken is Winschoten als centrumplaats voor Oldambt en gedeeltelijk Westerwolde — dit vergat de professor — er wel heel bekaaid afgekomen.

Schrijvend over de vaak minder goede verhouding tussen Stad en Ommeland in voorgaande eeuwen, merkt prof. Keu-

ning op dat de Stad tegenwoordig een dienende functie vervult ten opzichte van het platteland. Hij schrijft dat wanneer men zo de jaarlijkse strijd geslaat, welke tussen de bittergenootschappen Groningana en Omlandia van het Groningse studentenkorp Vindicta Atque Polit wordt gevoerd om de officiële opening van de Groninger meikermis — evengoed een stedelijke als een provinciale gebeurtenis — dan zal men wellicht daarin nog een nauwelijks bewuste herinnering aan vroegere tegenstellingen mogen zien — Na de beslechting van de strijd verenigen beide partijen zich echter broederlijk tot een gezellig samenzijn in de poffertjeskraam. Zo de studenten. Maar het volk van het Ommeland? Nóg heerst de Stad ten dele over het Ommeland, denk alleen maar aan de gehate Stadsrechten!

SCHEEPSWERVEN TE HOOGEZAND

(Foto uit „Groningen, Stad en Ommeland”)